

Nr 70.

Ankom till riksdagens kansli den 5 april 1940 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om överlämnande till Blekinge musei- och hembygdsförbund av visst Karlskrona grenadjärregementes enskilda lägerkassa tillhörigt soldattorp m. m.

(1:a avd.)

Uti en inom andra kammaren av herr A. Törnkvist väckt motion (nr 2) har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att det Karlskrona grenadjärregementets enskilda lägerkassa tillhörande grenadjärtorpet inom regementets kasernområde måtte överlämnas till Blekinge musei- och hembygdsförbund, med skyldighet för förbundet att inom ett år utan kostnad för kronan eller lägerkassan förflytta torpet till lämplig reserverad plats inom Vämöområdet i Karlskrona, samt att den år 1927 upprättade fonden för torpets underhåll överlämnas till nämnda förbund mot åtagandet att för framtiden underhålla grenadjärtorpet och hålla det tillgängligt för allmänheten.

Motionären har till stöd för sin framställning anfört följande.

Genom kungl. brev den 22 december 1927 underställdes ett Karlskrona grenadjärregementets enskilda lägerkassa tillhörigt soldattorp chefens för I 11 K förvaltning, varvid samtidigt en fond av 2,000 kronor avsattes för torpets underhåll. Torpet uppsattes år 1926 vid grenadjärregementet.

Som bekant är nu karlskronadetachmentet indraget och förutsättningarna för torpets vård enligt anförda kungl. brevet inte längre för handen. Det måste emellertid anses olämpligt att låta torpet förfalla. Därmed skulle dess syfte, att för kommande släkten åskådliggöra hur ifrågavarande tids grenadjärer framlevde sitt dagliga liv, icke kunna fullföljas. Då torpet bör vara tillgängligt för allmänheten är vård och tillsyn behövlig. Lämpligt synes vara att torpet flyttas från kasernområdet till annan ändamålsenlig plats. Blekinge musei- och hembygdsförbund har förklarat sig villigt att övertaga torpet och på egen bekostnad förflytta det till ett för bland annat sådant ändamål avsett kulturreservat inom Vämöparken i Karlskrona mot att den underhållsfond av 2,000 kronor, som genom Kungl. Maj:ts ovan nämnda brev upprättades, anvisas för torpets underhåll även efter dess eventuella förflyttning inom anförda Blekinge musei- och hembygdsförbunds område.

Utskottet, som med stöd av § 46 riksdagsordningen inhämtat yttrande över motionen från riksantikvarieämbetet, vilket yttrande som bilaga är fogat

Utskottet.

vid detta utlåtande, finner sig i anslutning till vad riksantikvarieämbetet i ärendet anfört böra tillstyrka motionen.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må i anledning av motionen II: 2 för sin del medgiva, att det Karlskrona grenadjärregementes enskilda lägerkassa tillhörande grenadjärtorpet inom regementets kasernområde överlättes till Blekinge musei- och hembygdsförbund, varvid förbundet bör ikläda sig skyldighet att utan kostnad för kronan eller lägerkassan inom ett år förflytta torpet till lämplig reserverad plats inom Vämöområdet i Karlskrona, samt att den år 1927 upprättade fonden för torpets underhåll överlämnas till nämnda förbund mot åtagandet att för framtiden underhålla grenadjärtorpet och hålla det tillgängligt för allmänheten.

Stockholm den 5 april 1940.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Gustafsson* i Benestad, *Nilsson* i Malmö, *Johansson* i Fredrikslund, *Oscar Olsson*, *Asplund*, *Nilsson* i Landeryd, *Andrén*, *Ström* i Lidköping, *Heiding*, *Lindström*, *Larsson* i Varberg och *Ohlin*; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock*, *Jansson* i Falun, *Magnusson* i Skövde, *Törnkvist*, *Eriksson* i Stockholm, *Jonsson* i Eskilstuna, *Andersson* i Prästbol, *Närlinge*, *Staxäng*, *Bergström*, *Hansson* i Rubbestad och *Bergvall*.

Bilaga.

Till Riksdagens Statsutskott.

Genom nådigt beslut den 1 mars 1940 har riksantikvarieämbetet anmodats att till riksdagens statsutskott inkomma med yttrande över en inom andra kammaren av herr A. Törnkvist väckt motion (II: 2) om överlämnade till Blekinge musei- och hembygdsförbund av visst Karlskrona grenadjärregementes enskilda lägerkassa tillhörigt soldattorp m. m. I anledning härav får ämbetet anföra följande.

Såsom av ifrågavarande motion framgår, ställdes soldattorpet genom Kungl. brev den 22 december 1927 under chefens för dåvarande Kronobergs regementes detachement i Karlskrona förvaltning, varvid samtidigt en fond av 2,000 kronor avsattes för torpets underhåll. Med anledning av sagda detachements indragning den 1 oktober 1939 föreslog chefen för detachementet, att soldattorpet med ekonomibyggnad och inventarier jämte nämnda fond på 2,000 kronor måtte överlämnas till Blekinge musei- och hembygdsförbund. I underdånigt utlåtande över detta förslag anförde ämbetet den 22 augusti 1939 bland annat följande.

»Ämbetet finner det vara synnerligen lämpligt, att torpet överlämnas till Blekinge musei- och hembygdsförbund och har intet att erinra mot att torpets byggnader förflyttas till Vämöparken i Karlskrona, där visst område reserverats för återuppförande av byggnader av kulturhistoriskt värde, vilka genom olika omständigheter måste förflyttas från sina ursprungliga platser.

Vad beträffar dispositionen av den fond på 2,000 kronor, vilken för närvarande står under förvaltning av chefen för Kronobergs regementes detachement i Karlskrona, och vilken är avsedd för underhåll och vård av torpet med inventarier, vill ämbetet erinra därom, att riksantikvarien i underdånigt utlåtande den 30 november 1927 framhållit nödvändigheten av, att till den del av Karlskrona grenadjärregementes lägerkassa, vilken överlämnades till Kronobergs regemente, lades en summa av 2,000 kronor att fonderas och användas till underhåll och vård av det lägerkassan tillhöriga torpet. I överensstämmelse härmed förordnade också Eders Kungl. Maj:t — — — den 22 december 1927, att ur lägerkassans medel skulle avsättas en fond å 2,000 kronor, vars årliga avkastning skulle användas i enlighet med vad riksantikvarien föreslagit.

Med hänsyn till omständigheterna vid tillkomsten av ifrågavarande fond får ämbetet tillstyrka detachementschefens framställning även i vad den avser överlämnandet av den uteslutande för soldattorpets vård avsedda fonden till Blekinge musei- och hembygdsförbund».

I nådigt brev den 29 september 1939 förklarade Kungl. Maj:t, att ifrågavarande framställning ej föranledde någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Föreliggande motion avser att möjliggöra en lösning av frågan om soldattorpets vård och underhåll i huvudsaklig överensstämmelse med de av chefen för Kronobergs regementes detachement i Karlskrona efter samråd med Blekinge musei- och hembygdsförbund föreslagna riktlinjerna.

Under hänvisning till vad i ärendet tidigare förekommit får ämbetet för sin del tillstyrka, att det Karlskrona grenadjärregementes enskilda lägerkassa tillhöriga soldattorpet med ekonomibyggnad och inventarier såväl som den år 1927 upprättade fonden för torpets underhåll måtte överlämnas till Blekinge musei- och hembygdsförbund på de i motionen föreslagna villkoren.

Stockholm den 7 mars 1940.

Erik Lundberg.

Bertil Berthelson.
